

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

ABLU-BACH15

Predefinert informasjon

Startdato:	18-05-2018 09:00	Termin:	2018 VÅR
Sluttdato:	25-05-2018 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave	Studiepoeng:	15
SIS-kode:	203 ABLU-BACH15 1 BOPPG 2018 VÅR		
Intern sensor:	Randi Elisabeth Nordlie		

Deltaker

Navn:	John Robert Shek Bathgate
Kandidatnr.:	20
HVL-id:	133555@hvl.no

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Hvordan påvirker programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen?		
Antall ord *:	9696		
Navn på veileder *:	Randi Nordli		
Tro- og loverklæring *:	Ja	Jeg bekrefter at jeg har registrert oppgavetittelen på norsk og engelsk i StudentWeb og vet at denne vil stå på vitnemålet mitt *:	Ja

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

25.05.2018

Hvordan påvirker programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen?

Kandidat nr. 20

Innhold

Sammendrag.....	3
1.0 Innledning.....	4
2.0 Forskning.....	6
3.0 Teori	7
3.1 Profesjonelt skjønn	7
3.2 Barnehagelæreres rammebetingelser for utøvelse av profesjonelt skjønn	9
3.3 Programmet «Være Sammen»	9
3.4 Kritikk av programmet «Være Sammen» og hvordan programmet kan påvirke barnehagelærernes profesjonelle skjønn	10
4.0 Metode.....	12
4.1 Valg av metode.....	12
4.2 Intervju	12
4.3 Utvalg	13
4.4 Gjennomføring av intervju	13
4.5 Analyse og tolking av data	14
4.6 Feilkilder	15
4.7 Reliabilitet og validitet	15
4.8 Etske hensyn.....	16
5.0 Empiri.....	17
5.1 Profesjonelt skjønn	17
5.2 Utøvelse av programmet «være sammen»	19

6.0 Drøfting	22
6.1 Før programmet blir tatt i bruk.....	22
6.2 Hvordan «Være Sammen» påvirker barnehagelærerens planleggings tid	24
6.3 Gjennomføringen med barna.....	26
6.4 Hvordan «Være Sammen» påvirke utøvelse av profesjonelt skjønn i forhold til barnehagens autonomi.....	28
7.0 Avslutning	29
Litteraturliste	31
Vedlegg nr.1 Intervjuguiden.....	33
Vedlegg nr.2 Informasjonsskriv	35

Sammendrag

Målet med oppgaven var å få kunnskap om hvordan et slikt program som «Være Sammen» kan påvirke meg som profesjonell barnehagelærer, slik at jeg er bedre rustet i møte med slike programmer i arbeidslivet. Derfor formulerte jeg problemstillingen slikt: **Hvordan påvirker programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen?**

For å kunne svare på problemstillingen brukte jeg en kvalitativ metode. Jeg intervjuet 3 barnehagelærere som hadde erfaring med programmet «Være Sammen». Målet med intervjuene var å få fram barnehagelærerens meninger, og høre deres erfaringer om hvordan «Være Sammen» påvirket deres utøvelse av skjønn.

Resultatene viste at «Være Sammen» ikke hindret eller en begrensning mine informantene i å utøve skjønn. Dette er fordi informantene brukte programmet fritt. De brukte sitt profesjonelle skjønn for å velge ut hvilke deler av programmet de skulle bruke. De låste seg ikke til «Være Sammen» sin oppskrift for aktivitetene.

Konklusjonen er at det er viktig at barnehagelæreren bruker sitt profesjonell skjønn for å vurdere og være kritisk til slike programmer som «Være Sammen». Barnehagelæreren må bruke sitt profesjonell skjønn for å vurdere hva som er den beste pedagogiske praksis for sin barnehage.

1.0 Innledning

Temaet i bacheloroppgaven er programpedagogikk og bruken av profesjonelt skjønn. Bakgrunnen for valgt tema er at jeg i forrige semester skrev en oppgave om programpedagogikk. Der skrev jeg om hvordan de forskjellige pedagogiske programmer som barnehager kjøper inn, kan være en trussel mot barnehagelærerens profesjon. Dette var et tema som engasjerte meg.

Som snart ferdigutdannet barnehagelærer, kan det hende at jeg vil måtte ta stilling til ulike programmer som kjøpes inn. Derfor har jeg valgt å se på hvordan et slikt program kan ha innvirkning på barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn. Jeg valgte å se på programmet «Være Sammen». Grunnen for jeg valgte programmet «Være Sammen» er at jeg ble presentert for programmet i en tidligere praksisperiode, og jeg har kjennskap til hvordan programmet fungerer. Det er viktig for barnehagelærer å være kritisk til ytre krav. Greve og Solheim (2014, s. 152) seier det slik: «For at barnehagelærerne skal bevare sin faglige og profesjonelle integritet, er det viktig at den enkelte barnehagelærer tar stilling til de ytre krav og forventninger som møter ham eller henne både i barnehagen og fra samfunnet utenfor».

For å få kunnskap om programmet «Være Sammen» har jeg formulert følgende problemstilling: **Hvordan påvirker programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen?**

For å finne svar på problemstillingen har jeg i min forskning brukt en kvalitativt metode. Jeg har intervjuet tre barnehagelærere som selv bruker programmet «Være Sammen». Målet med oppgaven er å få kunnskap om hvordan et slikt program som «Være Sammen» kan påvirke meg som profesjonell barnehagelærer, slik at jeg er bedre rustet i møte med slike programmer i arbeidslivet.

Bacheloroppgaven er inndelt i 8 kapitler. I første kapitlet, i innledningen gjør jeg rede for grunner for valgt tema og problemstilling. I det neste kapitlet har jeg skrevet om tidligere forskning på området som studeres. Deretter har jeg skrevet et teorikapittel. Jeg har valgt ut teori som jeg mener passer til problemstillingen. Videre redegjøres det for valgt metode i kapittel 4. Her har jeg gjort rede for min forskning og hvordan jeg har gått frem i arbeidet. I kapittel 5 har jeg presentert min empiri. Her har jeg tatt med det jeg mener var viktigst i forhold til min problemstilling. I kapittel 6 har jeg presentert drøftingen. Dette er det største

kapitlet, hvor jeg har prøvd å gå i dybden på problemstillingen ved å drøfte empiri med teori.
Til slutt har jeg avslutning i kapitel 7.

2.0 Forskning

For å finne frem til relevant forskning i forhold til programmet «være sammen» og profesjonelt skjønn i barnehagen, har jeg tatt i bruk søkemotorer som; Idunn, Google Scholar og HVL sin bibliotek side. Søkeord jeg har benyttet har vært «være sammen», «profesjon» «barnehage» og «programpedagogikk». Jeg fant lite forskning som belyser dette temaet. Jeg fant imidlertid en masteroppgave med lignende problemstilling. I denne masteroppgaven skrevet i 2014, hadde Grete Mari Krokstad en lignende problemstilling som min.

Problemstillingen var «Hvilken innvirkning kan implementering av «De utrolige årene» få for barnehagens praksis?» Programmet «De utrolige årene» er et program som ligner «Være Sammen», med at det har som mål å styrke den sosiale kompetansen til barna. Hensikten med undersøkelsen til Krokstad (2014, s.3), var å forske på hvilke erfaringer barnehagelærere får gjennom implementeringen av «De utrolige årene» og hvilke konsekvenser implementeringen av programmet har fått for barnehagelærerne sin praksis.

Krokstad (2014, s. 59) intervjuet barnehagelærere som utførte programmet «De utrolige årene», og i et av oppfølgingsspørsmålene spurte hun hvordan barnehagelærerne «tenkte selv» i utførelsen av programmet. Funn fra Krokstad (2014, s. 59), viser at alle informantene mente at de «tenkte selv» i utførelsen av programmet, og at programmet la opp til at de skulle «tenke selv». En av informantene fortalte at det var grunnprinsipper i programmet som hun måtte forholde seg til, men at dette ikke var til hinder for at barnehagelæreren kunne «tenke selv».

Funn viser også at informantene så på programmet som en støtte i deres arbeid. Krogstad (2014, s. 61) mente at barnehagelærerne klarte å gjøre programmet til sitt eget ved å være kritisk til hvordan det skulle brukes. Jo mer kunnskap og erfaring en barnehagelærer har, gjør det enklere for at barnehagelæreren kan tenke kritisk til slike programmer (Krogstad, 2014, s. 61).

3.0 Teori

I dette kapittelet skal jeg presentere teori som støtter opp om problemstillingen «hvordan påvirker programmet «Være Sammen» barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn». Jeg har delt teorikapittelet i fire deler. Den første delen handler om profesjonelt skjønn. Del to er teori om barnehagelærers rammebetingelse. I den tredje delen har jeg tatt med teori om programmet «Være Sammen». I den siste delen har jeg teori om kritikk av programmet «Være Sammen» og hvordan programmet kan påvirke barnehagelærernes profesjonelle skjønn.

3.1 Profesjonelt skjønn

Freidson (2001) sier at utøvelse av skjønn er kjernen i profesjonelt arbeid. Det at en profesjonsutøver utøver skjønn i sitt yrke, er basert på tillit til at de har kompetansen til å utføre arbeidet sitt på en god måte, og at de kan begrunne sine valg (Molander, 2013).

Barnehagelæreren må bruke sitt profesjonelle skjønn når det ikke er noe fasitsvar, men det er ikke det samme som synsing. Grimen og Molander (2008), beskriver skjønn som «en måte å resonnerer og argumentere på under betingelser av ubestemt, hvor det er mulig å skille mellom god og dårlig skjønnsutøvelse». Kirkebøen (2013, s. 27) beskriver bruk av skjønn som å vurdere en arbeidssituasjon ut i fra kunnskap og erfaringer alene, uten bruk av hjelpemidler.

Det som kjenner en profesjonsutøver er at de må forholde seg til et mandat.

Barnehagelærer har fått i oppdrag å iverksette og lede barnehagens samfunnsmandat. Det står skrevet i Rammeplanen for barnehagen (Utdanningsdirektoratet, 2017): «Pedagogisk leder er gitt ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn». Dette vil si at det er barnehagelærerens ansvar, som profesjonsutøver, å iverksette det pedagogiske arbeidet i barnehagen (Greve, & Solheim, 2014, s. 146).

For å oppfylle målene i Rammeplanen så må barnehagelæreren tolke det som står der, slik at de kan sette det ut i praksis. Hennem og Østrem (2016, s. 19), sier at barnehagelæreren må bruke sitt profesjonelle skjønn for å utføre dette.

For at barnehagelæreren sitt yrke skal kalles en profesjon, så må arbeidet som de utfører være kunnskapsbasert (Hennem & Østrem, 2016, s. 48). Kunnskapen til barnehagelæreren blir tilegnet gjennom utdanningen, og kunnskapen utvikles gjennom erfaringer med barn i barnehagen (Hennem & Østrem, 2016, s. 9). I tillegg til dette har barnehagelæreren et ansvar

for å holde seg faglig oppdatert (Hennum og Østrem, 2016, s. 47). Fordi barnehagelæreren har kunnskap om barn og barns utvikling, har de en definisjonsmakt. Med denne definisjonsmakten, har barnehagelæreren et ansvar for å bestemme hva som skal være gyldig praksis og hva som skal ikke være gyldig praksis. (Hennum og Østrem, 2016, s. 46)

Å utøve profesjonelt skjønn handler om å ta valg, uten å ha noe fasit (Kirkebøen, 2013, s. 27). De valgene barnehagelærerne gjør i forhold til sitt pedagogisk arbeid vil reflektere hvilket syn barnehagelæreren har på barn (Hennum & Østrem 2016, s. 66). Hennum & Østrem (2016, s. 66), sier at «å være barnehagelærer innebærer å ha et bevisst forhold til hvilke holdninger og verdier som ligger til grunn for barnehagens pedagogiske arbeid».

Kan vi stole på profesjonelt skjønn?

Ifølge Kirkebøen (2013, s. 38) blir ikke fagfolks skjønn bedre gjennom erfaringer. Han sier at dette gjelder mest de yrkene som må vurdere menneskers atferd (Kirkebøen, 2013, s. 38).

Kirkebøen (2013) sier at ut i fra forskning, er han skeptisk til skjønnsettelser. Forskning sier at mye av våre handlinger og beslutninger er påvirket av vår følelser (Zajonc, 1980).

Følelsene våre påvirker hvordan vi utøver vårt profesjonelle skjønn (Kirkebøen, 2013, s. 32).

Kvaliteten på skjønn varierer fra person til person. Det er flere faktorer som kan gjøre at en person har bedre skjønn enn andre, for eksempel kan det være motivasjon til den enkelte og hvor mye den enkelte involverer seg i jobben. En faktor kan også være personlige forskjeller og talent (Kirkebøen, 2013, s. 38). En person kan utvikle godt skjønn på et område, men har dårlig skjønn vurderinger på andre. Kirkebøen (2013, s. 41) sier at mange profesjonsutøvere har overdrevent tro på sin skjønnsettelser på grunn av at de er god på et område, og automatisk tror at de har god skjønnsettelser på andre områder. Det at en selv tror at en har god skjønnsvurdering og skjønnsettelser er ingen garanti for at det er slik (Kirkebøen, 2013, s. 42).

Kirkebøen (2013, s. 43) mener at myndighetene bør pålegge profesjonsutøvere, særlig de som arbeider med menneskers atferd, til å utvikle og bruke hjelpemidler, sjekklister og lignende, istedenfor å bare stole på sitt profesjonelle skjønn.

3.2 Barnehagelæreres rammebetingelser for utøvelse av profesjonelt skjønn

Pedagogiske programmer kan komme som ytre krav fra kommune eller en annen barnehageeier. Bae (1996) mener at barnehagelæreren må se på de ytre krav i relasjon til hva som er barnas beste. Jacobsen og Thorsvik (2013, s. 372- 373) sier at absorptive kapasitet handler om hvor dyktig barnehagen er til å tilegne seg ny kunnskap. Ny kunnskap i forhold til denne oppgaven kan være programmet «Være Sammen». En suksess faktor for ha absorptive kapasitet er å ha en spørrende kultur innad i barnehagen. Dette handler om å stille kritiske spørsmål før en tar i bruk ny kunnskap, med et hensikt om å forbedre den nåværende praksis (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 374).

Alle barnehagelærere som arbeider som pedagogisk leder i en barnehage har rett til ubundet tid, uansett barnehageeier. Det vil si fire timer i uken til å planlegge. Det er disse rammene barnehagelæreren har for å arbeide selvstendig, og å planlegge sitt pedagogiske arbeid med barn. I denne tiden har barnehagelæreren mulighet til å bruke sitt faglige skjønn (Greve, & Solheim, 2014, s. 123). Dersom barnehagelæreren hadde mistet sin ubundet tid, ville dette redusert barnehagelæreren muligheter til å arbeide selvstendig, og dermed mister en stor del av sitt profesjonelt skjønn (Greve, & Solheim, 2014, s. 124).

Metodefriheten gir barnehagelæreren friheten til å velge hvordan han skal planlegge, og gjennomføre sitt pedagogiske arbeid (Greve, & Solheim, 2014, s. 131). Hvis metodefriheten til barnehagen blir strammet inn, vil dette føre til en reduisering av barnehagelæreren profesjonelle skjønnsutøvelse (Greve, & Solheim, 2014, s. 131).

For at barnehagelæreren sitt yrket skal ha tittelen «profesjon», så må barnehagelæreren kunne være i stand til å utføre arbeid med barn, som ikke assistenter eller fagarbeidere kan (Hennum & Østrem, 2016, s. 21).

3.3 Programmet «Være Sammen»

Pål Roland (2014, s. 101), skriver at målet til Være Sammen er «å forbedre kvaliteten i barnehager når det gjelder tidlig innsats, sosial kompetanse, håndtering av utfordrende adferd og relasjonsbygging på alle nivåer». Være sammen er delt opp i to deler. Den ene delen er kompetanseheving for de ansatte, med fokus på å være varme, grensesettende voksne. Den andre delen er et pedagogisk program for barna. For at den voksne og barna skal få et godt samspill er det utviklet «et omfattende støttemateriell» (Skeie, 2014, s. 133). Det er dette

støttemateriellet jeg har valgt å kalle for et pedagogisk program. Det er det pedagogiske programmet jeg har fokus på i denne oppgaven.

Med tanke på programmets omfang skriver Skeie (2014, s. 138), at «Være Sammen» ikke har laget noen mal for hvordan barnehagen skal bruke det pedagogisk programmet, og at hver barnehage selv må bestemme hvordan de skal gjennomføre dette. Samtidig skriver han at det er 16 aktiviteter som bør være en del av barnehagens opplegg gjennom et helt år. I tillegg til aktivitetene finnes det en bok som heter «Regnbueløvens fantastiske brøl». Skeie (2014, s. 143), forteller at det varierer fra barnehage til barnehage hvor lang tid det tar å lese hele boken, og han anbefaler hver barnehage til å finne sin egen metode på hvordan de skal lese boken.

Med tanke på barna i programmet «Være sammen», er målene at barna skal få trening i perspektivtaking, utvikling av empati, omlæring av aggressiv adferd, inklusjon med mer (Roland, 2014, s. 101). For at barnehagen skal implementere det pedagogiske programmet i barnehagen, må barna først forplikte seg til løveløven. Løveløven er skrevet på en stor plakat som handler om at barna skal være snille med hverandre og at barna skal få lov til å være seg selv, samtidig skal de la andre være seg selv. Ideen er at barna skal forplikte seg til reglene i løveløven. For å forplikte seg til løveløven så er det anbefalt på plakaten at barna setter navnet sitt på plakaten, sammen med et fingermerke og bilde (Skeie, 2014, s. 145). Dette skal skje i lag med en feiring av at barnehagen har forpliktet seg til å være en Løvebarnehage, som har forpliktet seg til «Løveløven». Skeie (2014, s.145), skriver at hver barnehagen selv må bestemme hvordan de skal organisere underskriving av loven og feiring.

3.4 Kritikk av programmet «Være Sammen» og hvordan programmet kan påvirke barnehagelærernes profesjonelle skjønn

Greve og Solheim (2014, s. 133) sier at å innføre krav om å bruke programmer i barnehagen er et brudd mellom handlingsrommet for den profesjonelle autonomi som barnehagelærerne faktisk har ut fra loven. Videre sier Greve og Solheim at når programmene blir presentert fra et lokalt nivå, kan det oppleves som et pålegg eller lovbaserte virkemidler.

Greve og Solheim (2014, s. 131) sier at metodefriheten kan være truet av standardisert verktøy. Om barnehagelæreren får et krav om å bruke slike verktøy fra kommunen, kan dette

være med å hindre barnehagelæreren i å ta selvstendige valg ut i fra profesjonelt skjønn (Greve, & Solheim, 2014, s. 131). For å utøve skjønn så må barnehagelæreren ta selvstendige valg, de må ha autonomi. Greve og Solheim (2014, s. 105), sier at barnehagelærerens autonomi har blitt redusert i de senere årene på grunn av politisk involvering, både sentralt og lokalt.

Programmer som Være sammen har et stort omfang, som påvirker store deler av barnehagens planer. Jo større omfang et pedagogisk program har, jo mer kritisk bør en være til programmet (Hennum & Østrem 2016, s. 53). Videre sier Hennum og Østrem (2016, s. 53), at dersom et program har stor påvirkning på barnehagens aktiviteter, bør programmet vurderes ut ifra barnehagens helhetlige mandat.

For at barnehagen skal oppnå resultater gjennom et program, som for eksempel i sosial kompetanse, sier noen programmer at du må følge deres oppskrift nøyaktig for å nå de ønskelige resultater (Hennum & Østrem 2016, s. 53- 54). Greve og Solheim (2014, s. 134) sier at pedagogiske programmer kan være med å standardisere barnehagens virksomhet og være med å hindre barnehagelæreren i å bruke profesjonelt skjønn.

Problemet med standardiserte verktøy, er at vi ikke kan vite hvordan barna reagerer på bestemte innhold. Alle barn er unike, og hver barnegruppe er unik. Det er ikke sikkert at det ene tiltaket som et program presenterer, fungerer på alle barn eller barnegrupper (Hennum & Østrem 2016, s.54).

4.0 Metode

I dette kapittelet vil jeg presentere metoden jeg har brukt for å samle inn data, og for å analysere data jeg har tilegnet meg. Metoden er verktøyet som jeg har brukt for å samle inn informasjon for å belyse problemstillingen (Dalland, 2017, s. 52). Problemstillingen min er: Hvordan påvirker programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen?

4.1 Valg av metode

I denne bacheloroppgaven kunne vi velge mellom to typer metoder: *kvantitativ* metode og *kvalitativ* metode. Enkelt sagt, kan vi si at *kvantitativ* metode kartlegger et fenomen, mens *kvalitativ* metode belyser hvorfor det skjer (Krumsvik, 2014, s. 113).

I forhold til min problemstillingen var det logisk for meg å bruke en *kvalitativ* metode. Jeg ville belyse hvordan «Være Sammen» påvirket barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn. I dette ønsket jeg å høre stemmene til den enkelte barnehagelærer. Jeg ville høre deres tanker og meninger om hvordan «Være Sammen» påvirket de personlig, i deres utøvelse av profesjonelt skjønn. Kvalitative metoder har, ifølge Dalland (2017, s. 52), som mål å innhente «meninger og opplevelser som ikke lar seg tallfeste eller måle.»

Ved å bruke en kvalitativ metode kom jeg tett inn på mine informanter gjennom et intervju. Gjennom den tette kontakten fikk jeg mye informasjon om hvordan informantene personlig opplevde at «Være Sammen» påvirket deres utøvelse av profesjonelt skjønn.

4.2 Intervju

Empirien var samlet inn ved å utfører tre kvalitative intervju hvor informantene var barnehagelærere. Formålet med et slikt intervju, ifølge Leseth og Tellman, (2018, s. 70), er å tilegne seg informasjon om informantens forståelse, følelser, oppfatninger, meninger, refleksjoner, begrunnelser og erfaringer i forhold til min problemstilling.

I intervjuene brukte jeg en halvstrukturert intervjueteknikk (vedlegg 1?). Et halvstrukturert intervju er et intervju med en intervjuguide med forhåndsbestemte spørsmål, samtidig som intervjuet er åpent for tilleggsspørsmål, og andre spørsmål som kan utdype problemstillingen

(Leseth & Tellmann, 2018, s. 71). Det som er felles for alle kvalitative intervju, er at informantene kan svare med egne ord, i motsetning til en kvantitativ undersøkelse, der svaralternativene er forhåndsbestemt (Leseth & Tellmann, 2018, s. 71).

Målet med intervjuene var ikke å vite om barnehagelærerne brukte profesjonelt skjønn eller ikke. Jeg ville vite hvordan barnehagelærerne selv opplevdet at programmet «Være Sammen» påvirket de, i utførelsen av profesjonelt skjønn. Gjennom et kvalitativt intervju, var hensikten å få informasjon om informantenes opplevelser og perspektiv på deres situasjon (Christoffersen & Johannesen, 2012, s. 85). Thagaard (2013, s. 95), sier at «intervju gir et særlig godt grunnlag for å få innsikt i personers erfaringer, tanker og følelser.»

For å mest mulig informasjon om informantene sine opplevelser og perspektiver brukte jeg mest mulig åpne spørsmål (Leseth & Tellmann, 2018, s. 72). Noen av spørsmålene mine lignet hverandre, dette gjør at informantene mine fikk muligheten til å utdype seg mer. Gjennom spørsmålene mine opplevde jeg at jeg fikk en dybde i forståelsen av informantenes bruk av «Være Sammen».

4.3 Utvalg

Informantene i denne studien er anonyme, og derfor er de gitt fiktive navn. Alle informantene arbeider for samme barnehage og har mange års erfaring som barnehagelærere. Selv om de arbeider for samme barnehage, er barnehagen delt i to hus og er geografisk adskilt. Julie og Mary arbeider på samme hus og begge har jobbet i 14 år som barnehagelærer, mens Anna har jobbet i 16 år som barnehagelærer. Julie arbeider på en avdeling med 8 barn i alderen 4 til 6 år. Mary arbeider på en avdeling med 8 barn i alderen 2 til 3 år. Anna arbeider på en avdeling med 13 barn i alderen 5 til 6 år. Alle tre informanter har holdt på med det pedagogiske programmet «Være Sammen» i et halvt år.

4.4 Gjennomføring av intervju

For å ha et suksessfullt intervju, må forskeren på forhånd ha god informasjon om informantens situasjon (Thagaard, 2013, s. 100). Dette gjorde jeg ved å lese om det pedagogiske programmet «Være Sammen». I tillegg til å lese meg opp, så utførte jeg to leksjoner, fra «Være Sammen» programmet med en barnegruppe i alderen tre til fire år. Denne kunnskapen og erfaringen gjør at jeg lettere kunne forstå den situasjonen informantene mine var i, i forhold til å utøve profesjonelt skjønn.

På forhånd lagde jeg en intervjuguide (se vedlegg 1). I intervjuguiden delte jeg spørsmålene i tre kategorier; innledningsspørsmål, hovedspørsmål og oppfølgingsspørsmål.

Hovedspørsmålene sendte jeg til informantene en uke før jeg utførte selv intervjuene. Dette gjorde jeg for å forberede informantene, slik at de hadde tid og muligheten til å tenke og reflektere over innholdet i spørsmålene.

Alle intervjuene ble gjennomført på arbeidsplassen til den enkelte informanten. Det ble satt av en time til hvert intervju. Intervjuene ble tatt opp på lydopptak på PC'en min, dette gav meg en god anledning til å kunne følge med i det informantene fortalte. Det var viktig for meg å prøve å skape et komfortabel miljø for informantene mine slik at de følte seg trygge.

Thagaard (2013, s. 109) sier at et slikt miljø, bidrar til at informantene åpner seg og forteller mer om problemstillingen. Etterhvert som intervjuet pågikk, erfarte jeg at informantene glemte ut opptaket. På bakgrunn av de svarene jeg fikk, og måten jeg selv opplevde intervjuet, vil jeg si at jeg klarte å lage et godt tillitsfullt klima.

På forhånd hadde jeg skrevet ned forslag til oppfølgingsspørsmål i intervjuguiden jeg kunne spørre om underveis, for å utdype hovedspørsmålene. Jeg brukte veldig få oppfølgingsspørsmål til å utdype hovedspørsmålene. I det første intervjuet som jeg gjennomførte, bestemte jeg meg for å gjøre noen endringer. Etter alle hovedspørsmålene var spurt, begynte jeg å spørre spørsmålene jeg hadde til oppfølgingsspørsmål. Da ble oppfølgingsspørsmålene mine til avslutningsspørsmål istedenfor. Ingen av informantene hadde noe imot å bli stilt disse «avslutningsspørsmålene». Ved å stille avslutningsspørsmålene fikk jeg mer dybde og forståelse av informantene sin situasjon med å bruke programmet «Være Sammen».

4.5 Analyse og tolking av data

Etter at jeg hadde gjennomført mine tre intervju, skriv jeg ned det som ble sagt på lydopptak på PC'en min, det som kalles å transkribere (Dalland, O. 2017, s. 88). Lydopptak og transkribering er en dekontekstualisert versjon av virkeligheten, i og med at jeg ikke får med meg stemningen og kroppsspråket til informantene (Leseth & Tellmann, 2018, s. 75). Selv om det er dekontekstualisert, har jeg tilstrebet å få med meg essensen av det mine informantene virkelig forteller.

Grønmo (2007, s. 245) beskriver kvalitativ analyse som en «ryddejobb», der vi systematisk arbeider med informasjon. I analysedelen har jeg tatt ut det jeg mener er mest relevant til

problemstillingen og drøftet det opp mot teorien. Kvalitative data må tolkes (Christoffersen & Johannesen, 2012, s. 39). Denne tolkingen har jeg gjort ved å prøve å forstå hva informantene mine mener, og hvordan «Være Sammen» påvirker deres utøvelse av skjønn.

4.6 Feilkilder

Informantene mine er jeg kjent med gjennom en tidligere praksisperiode. Thagaard (2013, s. 133) sier at relasjonen informanten har til forskeren kan påvirke svarene til informantene. På grunn av at informantene kjenner meg fra tidligere praksis, kunne dette påvirket svarene deres. Selv om dette kanskje var tilfelle, har jeg presisert hva jeg ønsker å finne ut av med problemstillingen min til informantene flere ganger. På den andre siden kan det tenkes at relasjonen jeg har til informantene kan ha vært en styrke ved at de kjenner seg trygge på sin formidling av hvordan «Være Sammen» påvirker utøvelsen av profesjonelt skjønn.

4.7 Reliabilitet og validitet

Reliabilitet betyr pålitelighet, og det er viktig for kvaliteten i en kvalitativ forskning. Reliabilitet viser i hvor stor grad min oppgaven er til å stole på (Dalland, 2017, s. 55). Dalland (2017, s. 64) sier at hvordan jeg tolker svarene til informantene, har betydning for om oppgaven er til å stole på. Jeg har tolket svarene til mine informanter ut i fra deres dirkete sitater. Ordene som de har sagt har jeg prøvd å ikke snu og vri på, til å passe mine egne meninger. Mitt forhold til programpedagogikk har selvsagt hatt en påvirkning på hva og hvordan jeg har undersøkt. Dette har ikke vært en negativt faktor for meg. Jeg ser heller på det som det motsatte, at min interesse for programpedagogikk har gitt meg større engasjement for arbeidet (Buch 2013, s. 63).

I et intervjuet er det alltid en mulighet for misforståelser, for eksempel kan spørsmål bli misforstått (Dalland, 2017, s. 60). I mitt intervju hadde jeg flere spørsmål som lignet hverandre. Ingen av mine informantene motsa seg selv i intervjuene. Dette forteller meg at det kan være sannsynlig at informantene har forstått spørsmålene, og jeg har fått fram det informantene mener om hvordan «Være Sammen» påvirker deres profesjonelle skjønn.

Validitet handler om oppgavens gyldighet. Krumsvik (2014, s. 151) forklarer at validitet i en kvalitativ forskning er om en har undersøkt det man ønsket å undersøke. Jeg har vært opptatt av å være åpen for det informantene har villet fortelle, og mener at jeg i liten grad har stilt informantene ledende spørsmål. Validitet handler også om mine tolkninger av teori og om

hvorvidt svarene til informantene er gyldige i forhold til problemstillingen (Leseth & Tellmann, 2018, s. 16). Jeg har forsøkt å styrke validiteten gjennom å se resultatene fra denne undersøkelsen om profesjonelt skjønn i lys av tidligere forskning og teori (Krokstad, 2014).

4.8 Ethiske hensyn

På forhånd av intervjuet sendte jeg informantene mine et informasjonsskriv (se vedlegg 2), som de skrev under på. Der stod det blant annet hva jeg skulle bruke intervjuet til og hvordan jeg skulle oppbevare det. Jeg informerte informantene om at det bare var meg som skulle høre på opptakene, og at jeg skulle slette opptakene etter at jeg var ferdig med oppgaven (Dalland, 2017, s. 80). For å sikre meg at jeg ikke hadde mistolket informantene eller skrevet noe de ikke mente, sende jeg en kopi av oppgaven til informantene. Informantene hadde ikke noe imot det jeg skrev.

5.0 Empiri

I denne delen vil jeg presentere resultater etter analysen av intervjuet. Ut i fra empiriske funn, presenteres det jeg mener er mest relevant i forhold til min problemstilling; Hvordan påvirker programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen? Resultatene har jeg valgt å presentere under følgende to hovedkategorier: Profesjonelt skjønn og utøvelse av programmet «være sammen»

5.1 Profesjonelt skjønn

I forhold til spørsmålet om hva informantene legger i uttrykket profesjonelt skjønn, viser funnene relativt samstemte resultat. Alle tre informantene forteller at profesjonelt skjønn handler om at de må vurdere, analysere og bruke fornuften, altså forteller de meg at de må ta valg fordi de ikke har en konkret fasit. Julie sier: «Profesjonelt skjønn, jeg tenker at jeg må bruke fornuften min ut i fra alt jeg har lært på kurs, utdanninga mi, og erfaringa mi med barn. Og da tenker jeg at det handler om at du alltid har en faglig analyse av det du holder på med». Mens Julie altså vektlegger faglig analyse, formidler både Mary og Anna at faglig skjønn handler om å vurdere. Selv om Mary uttrykker at profesjonelt skjønn er et vanskelig begrep å definere kort, sier hun følgende: «Jeg som pedagog må bruke min faglige og pedagogiske kompetanse som en vurdering i det arbeidet jeg står i. Jeg vurderer det ut ifra min kompetanse, både faglig og pedagogisk, hva som er best for ungene». Anna på sin side sier: «Det er at jeg kan bruke min bakgrunn som profesjonell barnehagelærer, å vurdere hva som er best å gjøre og ikke».

I tillegg til å fortelle meg hva de la i uttrykket profesjonelt skjønn, gav de meg eksempler i hvordan de mener de bruker profesjonelt skjønn i utøvelsen av «Være Sammen». I denne sammenheng peker Julie på at hun vektlegger å endre planene hun har for «være sammen» dersom hun observerer andre behov hos barn i barnegruppa. Hun sier:

Ser jeg at noen barn er veldig urolige, også tenker jeg at vi trenger egentlig frisk luft nå, så korter jeg ned planene mine. Jeg gjennomfører ikke for enhver pris det jeg har sett for meg i hodet. Jeg må kanskje gjøre noen grep, kanskje komme tilbake til det senere på dagen, hvis jeg må avslutte tidlig. Jeg må kanskje finne nye vinklinger, hvis jeg ser at ting ikke fungerer.

Også Mary peker på hvordan hun benytter sitt profesjonelle skjønn i forhold til både vurdering av innhold og aktiviteter i «være sammen», barnegruppen og seg selv: «Jeg tenker at mitt profesjonelle skjønn er å vurdere om alt skal brukes, om vi skal bruke det helt slavisk slik som det står, eller om vi kan hente det som jeg kjenner blir riktig for meg eller for barnegruppen». Anna formidler at hun kjenner på en frihet til å utøve profesjonelt skjønn i arbeidet med «være sammen». Samtidig formidler hun noe om hva hun vektlegger i møtet med barn. Hun sier det slik:

Jeg opplever at jeg står ganske så fritt i forhold til programmet. Til å tilpasse opplegget, slik jeg ser er best for gruppen. For eksempel kan jeg avbryte samlingen, hvis jeg ser at dette ikke går, at jeg ikke har barna med meg. For eksempel at det handler om konflikthandlingen i sandkassen, og et av barna referere til det å sitte alene. At kanskje savner han pappaen sin. Og jeg veit at det barnet ikke har åpnet seg på det område ennå. Så ville jeg kanskje benytte den anledningen til å snakke om den type ting. Som å savne noen. At kanskje en da legger vekk de egentlige planene for andre viktige ting som kan dukke opp.

Med tanke på begrepet profesjonelt skjønn viser funnene at ingen av informantene brukte programmet «slavisk», derimot gjorde de det som de selv syntes var best for barnegruppen sin.

Jeg spurte informantene om de så på programmet «Være Sammen» som en trussel mot deres profesjon og utførelsen av profesjonelt skjønn. Ingen av informantene så programmet som en trussel. Dette var fordi de mente at de står fritt til å bruke programmet slik de selv mente at det fungerte best. Anna beskrev det pedagogisk programmet som et «verktøy» hvor hun må vise profesjonelt skjønn ved å vurdere når hun skal bruke det: «Jeg opplever det ikke som noen trussel. Jeg opplever det mer som et verktøy eller som et tilbud om å gjøre noe på en måte, også må jeg vurdere om det er hensiktsmessig eller ikke».

Mary fortalte at dersom hun måtte bruke programmet «slavisk» ville dette vært feil i forhold til hennes kompetanse: «Det er ikke noe trussel, men hvis jeg hadde brukt det slavisk hadde jeg kjent at det hadde vært feil i forhold til hva min kompetanse innebærer. Det hadde vært en trussel for meg, men når jeg bruker det som jeg gjør, så er det ikke noe trussel».

5.2 Utøvelse av programmet «være sammen»

Fra desember til mars hadde ingen av informantene «Være Sammen» -samlinger på grunn av at de hadde fokus på jul og karneval. Informantene fortalte at når de hadde fokus på «Være Sammen» så prøvde de å få til en samling en gang i uken. Anna fortalte at hun prøvde å få til en samling to ganger i uken, men som oftest hadde de en samling bare en gang i uken. Julie fortalte at når hun hadde en «Være Sammen» -samling så varte de mellom 30 til 60 minutter. Mary sine samlinger varte mellom 15 til 20 minutter, mens Anna sine samlinger kun varte mellom 10 til 30 minutter. Julie fortalte at hun også laget tilleggsaktiviteter som hun mente passet inn i samlingene.

Julie mente at på grunn av at de hadde «Være Sammen» samling bare en gang i uken, så var dette ikke noe trussel mot hennes profesjon.

Julie: Jeg opplever det ikke som en trussel (Være Sammen programmet), i og med at det metodiske opplegget vi har fokus på nå tar en time i uken. Så vi har jo all verdens tid på å gjøre alt annet. Jeg tenker det bare beriker meg, at ikke jeg går fast i mine egne mønster og bare gjør det jeg er god på. Jeg må tenke litt annerledes og får idéer og inspirasjon rett og slett. Jeg hadde nok vært kritisk hvis vi hele dagen skulle hatt en timeplan, der vi skulle gått fra metodisk opplegg til metodisk opplegg. Men når det kommer i sånne små drypp, så synes jeg ikke det truer min profesjon.

I intervjuene spurte jeg hvor lenge det tok til å planlegge en «Være Sammen» samling. Julie sa at hun brukte mellom 5 til 10 minutter til å forberede en samling. Mary brukte ca. 30 minutter til å forberede en samling mens Anna brukte mellom 10 og 15 minutter. Tiden de brukte var av deres ubundet tid. Julie fortalte at tidligere hadde hun brukt to timer av sin ubundet tid til å sette seg inn i «Være Sammen» material.

Både Julie og Anna fortalte at programmet var med å spare de for planleggingstid. Julie fortalte at «Være Sammen» sparte henne tid fordi det var en konkret oppskrift som hun kunne spinne videre på. Anna forklarte det slik:

Som sagt, jeg kunne tenkt at vi må jobbe med empati. Så kunne jeg godt funnet stoff i bøker, jeg kunne google, jeg kunne lage bilder, kunne konkretisert ting. Og laget et opplegg og spill. Da måtte jeg brukt av min ubundet tid, og gjort disse tingene og laget disse tingene. Og her kan vi gå inn i en verktøykasse og finne ting.

Når informantene fortalte om sine erfaringer med «Være Sammen» var alle informantene mine samstemt og fortalte at de mente at programmet ikke opponerer mot rammeplanen og barnehagens samfunnsmandat. Anna sa: «Jeg synes det går i tråd med rammeplan. I forhold til dette med respekt og toleranse, lek og omsorg. Relasjoner. Jeg synes at det er mye som kan relateres til rammeplan, også medvirkning».

Jeg spurte Anna om «Være Sammen» hjalp henne som profesjonsutøver. Hennes svar var: «Programmet er med å holde oss teoretisk skjerpet. La oss si at det står at denne samlingen skal handle om reaktiv og proaktiv aggresjon. Og hva var nå det igjen. Da må jeg gå inn og se, og ja, det var det.» Videre sa Anna at det å bruke programmet var et kompetanseløft for henne.

Hvem besluttet at dere skal jobbe med «Være Sammen»? Dette var et av spørsmålene jeg spurte mine informanter. Det kom fram at prosjektet «Være Sammen» var det kommunen som besluttet at barnehagene skulle jobbe med. Men det pedagogiske programmet rettet mot barna var det ledergruppen i barnehagen, som informantene er en del av, som besluttet at de skulle bruke. Materialet for det pedagogiske programmet var allerede kjøpt inn før ledergruppen i barnehagen bestemte at de skulle bruke det.

Julie sa: Jeg tenker at jeg er pålagt det, i og med at Stord Kommune har sagt at vi skal være med i prosjektet «Være Sammen». Jeg tror nok at, vi ikke ville fått noe refs eller noe straff, hvis vi ikke hadde gjennomført det pedagogiske opplegget, men jeg tenker at de har brukt mye penger på materialet. Det er et kjekt material med både CD-er og fargerike plakater. Jeg kjenner at når vi har denne muligheten, så må vi gripe den.

Når Mary ble spurt om hvilke sammenhenger hun opplevde å benytte profesjonelt skjønn, fortalte hun om hvordan hun ville gjennomført programmet om hun var nyutdannet.

Mari: Jeg bruker det hele tiden. Hadde jeg vært nyutdannet hadde jeg sikkert vært opptatt av å gjøre ting «skikkelig». Men når jeg bruker mitt pedagogiske skjønn, så tenker jeg at dette er rett i møte med de ungene som jeg skal jobbe med, så jeg bruker det skjønnen hele veien. Når jeg går inn døren her, så kommer det.

På grunn av dette utsagn spurte jeg Mary «Hvis du hadde vært nyutdannet, ville du brukt programmet annerledes?»

Mary: Jeg var ganske ung, og man blir jo tryggere i rollen sin ettersom årene går. Jeg er usikker, men det kan hende. Jeg tenker, vi har vært i feltet i så mange år og jobbet med barn, og man blir formet, man får en styrke i det å stå.

Autonomi

Jeg spurte informantene om hva de mente om at assistenter kunne ta «Være Sammen» samlinger. Alle informantene mente at assistenter kunne ha en «Være Sammen» samling eller en aktivitet knyttet til det pedagogiske programmet. Samtidig sa informantene at selv om assistentene tok en samling, var det barnehagelæreren som hadde ansvaret. De fortalte at det var de som barnehagelærere som hadde ansvar til å veilede assistenter i utførelsen av programmet.

Julie sa at hun ville latt assistenter holde en samling, men ikke gi de ansvaret. Hun sa det slik:

Jeg kan ikke gi ansvaret til en assistent, går noe galt eller jeg ser at assistenten gjør noe jeg reagerer på, så er det mitt ansvar å ta det opp. Jeg vet at det er mitt ansvar å stå til ansvar for foreldrene hvis de kommer og lur på noe med det barna deres har hørt eller sett.

Anna sa dette om veiledning:

Jeg tenker hvis vi skal ha en «Være Sammen» samling, så tar jeg den selv. Etterpå kan vi deles inn i grupper. Og assistenten kan få ansvar for den ene aktiviteten for eksempel. Men så selvfølgelig må jeg da, hvis assistenten skal ha et opplegg, snakke nøye gjennom det, for å fortelle målene med samlingen. Og hvis det ikke gikk sånn som vi snakket om, så må hun få veiledning.

Mary forklarte ansvaret hun hadde ovenfor samlingen slikt:

Jeg er ikke redd for å sette Frøydis (oppdiktet navn på assistent) på saken, det er jeg ikke. Jeg har et veiledende ansvar overfor Frøydis. Vi har et veiledende ansvar overfor personalet vårt. Det er vi som er kapteinen på skuten. Vi er avhengig av assistentene, jeg kan jo ikke være overalt. Det er jo klart at pedagoger er forskjellige, og fagarbeidere er forskjellige, vi har ulike kompetanser, noen har jobbet i hundre år og gjort ting med god styrke i, men til syvende og sist så er det vi som har hovedansvaret.

6.0 Drøfting

I denne delen har jeg drøftet problemstillingen hvordan programmet «Være Sammen» påvirket barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn? Ut i fra empirien fant jeg ut at programmet «Være Sammen» påvirket utøvelsen av profesjonelt skjønn på flere områder. Jeg har valgt å sette fokus på og drøfte fire områder. Først har jeg drøftet barnehagelærers arbeid med å bruke profesjonelt skjønn ved å vurdere programmet før det tas i bruk. Deretter har jeg drøftet hvordan «Være Sammen» påvirker barnehagelærerens planleggingstid. Det tredje området jeg har drøftet er hvordan gjennomføringen av «Være Sammen» med barna, påvirker barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn. Det fjerde område jeg har drøftet er hvordan «Være Sammen» påvirker utøvelsen av profesjonelt skjønn i forhold til barnehagens autonomi.

6.1 Før programmet blir tatt i bruk

Dersom barnehagens pedagogiske praksis skal være i tråd med barnehagens samfunnsmandat vil barnehagelærer i samarbeid med styrer alltid måtte vurdere hva som skal vektlegges av pedagogisk innhold og oppgaver og ikke. Ferdige programmer som «Være Sammen» er et program som mange barnehager tar stilling til og slike programmer er ofte utviklet utenfor barnehagen. Det er dette Jacobsen og Thorsvik (2013, s. 347) kaller for absorptiv kapasitet og det fordrer at barnehagelærere må stille seg vurderende spørsmål før de tar slike programmer i bruk. Dermed må barnehagelærer stille seg spørsmål som om barnegruppen trenger et slikt program, og hvordan kan vi knytte programmet til rammeplanen?

At det stilles krav om faglig skjønn i denne sammenhengen, understrekes også i rammeplanen for barnehagen: «Pedagogisk leder er gitt ansvar for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet i tråd med godt faglig skjønn» (Utdanningsdirektoratet, 2017). Ut i fra det som står i Rammeplan for barnehagen, er det altså barnehagelæreren sitt ansvar å vurdere om programmet «Være Sammen» skal brukes i deres avdeling. Siden det ikke er noe fasitsvar på hvordan vi skal tolke Rammeplanen så må barnehagelæreren bruke profesjonelt skjønn for å vurdere om de skal bruke et pedagogisk program (Greve & Solheim, 2014, s. 146). Alle mine informanter vurderte programmet, og de forteller at de selv godkjente «Være Sammen» til bruk på deres avdeling.

Greve og Solheim (2014, s. 14) sier at programmer som «Være Sammen» kan bli presentert som et pålegg eller lovbasert fra lokalt nivå. Informanter som er med i ledergruppen i deres barnehage, mente at det var de selv som bestemte at programmet skulle bli tatt i bruk. Slik sett kan det tenkes at de også selv har en stor reell påvirkning til å vurdere programmet ut fra eget profesjonelle skjønn før programmet blir tatt i bruk. Før mine informanter bestemte seg for å ta i bruk programmet, hadde kommunen allerede kjøpt inn materialet til programmet, og materialet lå tilgjengelig for bruk i barnehagen. Julie uttrykte at hun mente at hun ikke ville få refs eller straff hvis hun valgte å ikke bruke programmet. Samtidig var hun klar over at kommunen hadde brukt penger på programmet, og hun så dette som en mulighet hun måtte bruke. Om ledergruppen hadde bestemt seg for å ikke bruke programmet, kunne dette bli sett på som bortkastede penger. Det at kommunen allerede hadde kjøpt inn programmet, før ledergruppen i barnehagen hadde bestemt seg for å bruke det, kan tolkes som et press og i alle fall som en planlagt føring fra kommunen.

Selv om det kan være press fra ledelse eller eier, synes det ut fra hva rammeplanen for barnehagen sier, at det vil være barnehagelæreren sitt ansvar å bruke sitt profesjonelle skjønn for å vurdere hva som skal brukes i det pedagogiske arbeidet (Utdanningsdirektoratet, 2017). Når jeg spurte Anna om hun kunne knytte «Være Sammen» til Rammeplanen, nevnte hun flere sider som hun mente var relevant i forhold til Rammeplanen; respekt, toleranse og medvirkning. Mye tyder på at Anna så muligheter for å dekke disse viktige områdene nettopp i programmet «Være Sammen». Likevel kan en stille seg spørsmål om barnehagelærere virkelig trenger et ferdigprodusert program for å gjøre et godt arbeid med barn. Respekt, toleranse og medvirkning er noe vi kan lære barn uten et pedagogisk program. Alt dette kan barn lære og erfare igjennom lek, og det gjør sikkert barnegruppen til Anna ellers i løpet av en barnehagedag også.

Samtidig kan det tenkes at ved å bruke programmet «Være Sammen» kan barnehagelæreren både setter begrep som respekt, toleranse og medvirkning i et system og dermed også lettere kan dokumentere at hun har arbeidet med disse områdene i forhold til Rammeplanen. Jacobsen og Thorsvik (2013, s. 347) hevder at det å fange opp en kunnskap som er utviklet utenfor organisasjonen nettopp krever at barnehagelærer stiller seg spørsmålet om hvem denne kunnskapen er nyttig for og på hvilken måte den er nyttig. Her er Marys stemme viktig fordi hun retter sitt profesjonelle skjønn mot ungene når hun vurderer bruk av programmet: «Jeg som pedagog må bruke min faglige og pedagogiske kompetanse som en vurdering i det arbeidet jeg står i. Jeg vurderer det ut ifra min kompetanse, både faglig og pedagogisk, hva

som er best for ungene». Dersom barnehagelærer har ungene for øye slik Mary formidler kan det tenkes at pedagogiske programmer som «Være Sammen» ikke blir en hvilepute for barnehagelærere. Barnehagen kan sikkert kjøpe inn forskjellige programmer som kan være med å tilfredsstille Rammeplanens krav. Likevel må barnehagelæreren være våken og ikke la slike programmer erstatte lek og «her og nå» situasjoner i barnehagen. Her må barnehagelærerne bruke sitt profesjonelt skjønn for å finne en god balanse for det som er best for deres barnegruppe. Mary uttrykker utfordringer med å definere profesjonelt skjønn som begrep. Men hun viser til at skjønn handler om sin «faglige og pedagogiske kompetanse». For at barnehagelæreren skal vurdere programmer og ikke bare la seg påvirke av hva som skal brukes må hun bruke skjønn som er kunnskapsbasert. Er ikke arbeidet til barnehagelæreren kunnskapsbasert, kan ikke yrket kalles for en profesjon (Hennum & Østrem, 2016, s. 48). I grunnutdanningen til barnehagelærere er det lite eller ingen opplæring i bruk av pedagogiske programmer. For at en barnehagelærere skal vurdere et slikt program som «Være Sammen» må hun bruke den kunnskapen hun har om barn og barns utvikling. Det er kunnskapen som gir barnehagelæreren grunnlaget til å bestemme hva som er gyldig praksis (Hennum & Østrem, 2016, s. 46).

I tillegg til grunnutdanningen, har mine informanter blitt kurset i «Være Sammen». Denne kunnskapen som de har tilegnet seg igjennom «Være Sammen» kunne ha vært med å påvirke hvordan de bruker deres profesjonelle skjønn. Barnehagelæreren skal holde seg faglig oppdatert (Hennum og Østrem, 2016, s. 47). Informanten min Anna fortalte at «Være Sammen» var med å holde henne faglig skjerpet. Det finnes også mange andre måter for en barnehagelærer å holde seg faglig oppdatert, for eksempel ved å lese artikler eller fagbøker. Det er viktig at barnehagelærere holde seg faglig oppdatert, samtidig bør barnehagelærer være kritisk til all kunnskap som de tilegner seg. Derfor er det viktig at barnehagelæreren bruker sitt profesjonelle skjønn i anvendelse av ny kunnskap.

6.2 Hvordan «Være Sammen» påvirker barnehagelærerens planleggings tid

Det er den ubundne tiden som gir barnehagelærerne ekstra rom til å planlegge, ta selvstendige valg og til å utnytte sitt profesjonell skjønn (Greve & Solheim, 2014, s. 123). Informantene fortalte meg at de brukte mellom 10 til 30 minutter av sin ubundet tid til å forberede en «Være Sammen» samling. I tillegg til dette brukte Julie 2 timer av sin ubundne tid til å bli kjent med materialet. Min erfaring med «Være Sammen» er at de har en ganske enkel oppskrift som man kan følge. Samlingene trenger lite forberedelser. Til tross for at «Være Sammen»

samlingene er lett å forberede, bruker informantene ubundet tid til å forberede. Ut ifra det informantene sa, bruke de av sin ubundne tid til å vurdere innholdet til programmet, og til å tilpasse materialet til deres barnegruppe. Mary fortalte at hun brukte sitt profesjonelle skjønn for å vurder hva som skal brukes og om hun skal bruke oppskriftene helt slavisk eller ikke.

Ifølge Greve og Solheim (2014, s. 131) er programmer som «Være Sammen» med å hindre barnehagelærere i å ta selvstendige valg ut i fra sitt profesjonell skjønn. Likevel så det ut som om planleggingen av «Være Sammen» påvirket barnehagelærerens utøvelse av profesjonell skjønn, i den forstand at informantene bruker sitt profesjonelle skjønn til å vurdere innholdet og tilpasse programmet til deres barnegruppe. Informantene tok selvstendige valg ved at de selv valgte ut hva de hadde lyst til å presentere av «Være Sammen» til barna. Greve og Solheim (2014, s. 124) sier at dersom barnehagelærerne hadde mistet sin ubundet tid, vil dette redusert barnehagelærerens mulighet til å bruke sitt skjønn. Derfor; uten den ubundne tiden ville barnehagelæreren hatt reduserte muligheter til å utøve sitt profesjonelle skjønn i forhold til å vurdere og tilpasse «Være Sammen».

Informantene fortalte at de brukte sitt profesjonelle skjønn til å tilpasse aktivitetene til «Være Sammen», og at de ikke brukte oppskriftene «slavisk». Mary sa at om hun måtte bruke «Være Sammen» slavisk, så ville dette hindre henne i å bruke sin kompetanse. Imidlertid sier Hennem og Østrem (2016, s. 53-54) at for å oppnå resultater gjennom et slikt program, er det viktig å følge programmene sine oppskrifter nøyaktig. Derfor er det ikke sikkert at mine informanter vil oppnå målene til «Være Sammen», med for eksempel å forbedre den sosiale kompetansen til barna. På den andre side sier også Hennem og Østrem (2016, s. 54) at alle barn og barnegrupper er unike, og det er ikke sikkert at det ene tiltaket som et program presenter vil fungere på alle barn eller barnegrupper. Derfor bruker barnehagelærerne sitt skjønn til å vurdere og tilpasse «Være Sammen», fordi nettopp deres barnegruppe er unik. Det er barnehagelærerne som sitter med kunnskapen og erfaringene med barna (Hennem & Østrem, 2016, s. 9). Av den grunn er det barnehagelæreren som burde kjenne sin unike barnegrupes behov i forhold til et program.

Skeie (2014, s. 133) forteller at «Være Sammen» har 16 aktiviteter og en bok som bør gjennomføres i løpet av et barnehageår. Samtidig forteller Hennem og Østrem (2016, s. 53) at barnehager bør være kritisk til «Være Sammen» fordi programmet har et stort omfang. Informantene ville ikke hatt noe problem med å gjennomføre Skeies anbefalinger, selv om det ikke alle måneder de har fokus på «Være Sammen». Dette er fordi informantene har som mål

å ha en «Være Sammen» samling minst en gang i uken. Imidlertid sa Julie at siden «Være Sammen» kom i små drypp, bare en gang i uken, så hun ikke dette som noe problem. Julie så ikke på «Være Sammen» som et program med et stort omfang, fordi den ene timen i uken ikke var et hinder for hennes andre planer.

På den andre siden fortalte Julie og Anna at «Være Sammen» sparte de for planleggingstid. Julie sa at dette var fordi «Være Sammen» hadde konkrete oppskrifter som hun kunne spinne videre på. Som barnehagelærer som har mange års erfaring, er det sikkert lett å gjør ting på den samme måten som man alltid har gjort det. Julie sa at «Være Sammen» gav henne nye ideer og inspirasjon. I tillegg beskrev Anna «Være Sammen» som en verktøykasse. Det er Anna som velger hvilket «verktøy» hun bruker med sin barnegruppe. Det finnes mange plasser barnehagelærere kan finne inspirasjon. De nye ideene og inspirasjonen barnehagelæreren tilegner seg, må barnehagelæreren være kritisk til. Jackobsen og Thorsvik (2013, s. 374) sier at en suksessfaktor for å lykkes med tilegne seg ny kunnskap, er å stille kritiske spørsmål før en tar kunnskapen i bruk. De kritiske spørsmålene har som mål å forbedre nåværende praksis. Av den grunn trenger barnehagelæreren plantid for å stille disse kritiske spørsmålene til «Være Sammen». Ved å bruke sitt profesjonell skjønn kan barnehagelæreren finne ut hva som er best for deres barnegruppe.

6.3 Gjennomføringen med barna

Barnehagelæreren må alltid bruke sitt profesjonelle skjønn i løpet av en barnehagedag. De må kontinuerlig vurdere arbeidssituasjon, og ta valg i forhold til her og nå situasjoner med barna. Dette må de gjøre ved å bruke skjønn som er basert på erfaringer og kunnskap (Kirkebøen, 2013, s. 27). Informantene fortalte at de brukte sitt skjønn for å vurdere barnas stemning underveis i en «Være Sammen» -samling. Var barna interessert i noe annet enn programmets tema, sa Anna at hun ville benytte anledningen til å prate om det barna var opptatt av. Informantene fortalte at de også ville brukt sitt skjønn for å ta en bestemmelse om å avbryte en samling, om de mente at barna var urolige. Molander (2013) sier at skjønn er basert på tillit til at de som utøver skjønn utfører arbeidet på en god måte og kan begrunne sine valg. Informantene var bevisst sine handlinger som de gjorde underveis i en «Være Sammen» -samling. De begrunnet hvorfor de gikk vekk fra oppskriften, eller planen for en samling. I tillegg sa de at de brukte skjønn for å gjøre det de mente var til barnas beste.

Skeie (2014, s. 138) forteller at «Være Sammen» har 16 aktiviteter som bør være en del av barnehagens opplegg gjennom et helt barnehageår. Hvordan dette gjennomføres, bestemmer den enkelte barnehage. Barnehagelærerne står fritt til å ha fem samlinger i løpet av en uke, eller bare en gang i uken. Barnehagelærerne står også fritt til å dele barnegruppene slik de ser best. De kan ha en samling med små grupper med 3 og 3 barn om gangen, eller dele gruppene i gutter og jenter. Alt dette står barnehagelærerne fritt til å velge selv, samtidig er anbefalingen å ha 16 aktiviteter i løpet av et år. Av den grunn kan vi oppfatte at «Være Sammen» oppmuntrer barnehager til å bruke skjønn i forhold til hvordan programmet skal brukes.

Til tross for at det ser ut til at «Være Sammen» oppmuntrer til å bruke skjønn i forhold til hvordan programmet skal brukes, står det ingenting om å bruke skjønn i forhold til innholdet. De 16 aktivitetene har en ganske klare og enkle oppskrifter. Både i planlegging og i gjennomføring av «Være Sammen», viker informantene av fra oppskriften. Kirkebøen (2013, s. 43) mener at myndighetene bør pålegge profesjonsutøvere, særlig de som arbeider med menneskers adferd, til å utvikle og bruke hjelpemidler, sjekklister og lignende, istedenfor å bare stole på sitt profesjonelle skjønn. Ut ifra det Kirkebøen sier, kan vi tolke det slik at barnehagelærere bør bruke slike programmer som «Være Sammen» og holde seg mest mulig til oppskriften. Hvis dette var tilfelle hos mine informanter, at de måtte bruke oppskriften til «Være Sammen» mest mulig, ville dette resultert i at, for eksempel Mary ville opplevd dette som et hinder for henne i å bruke sin kompetanse som barnehagelærer. Arbeidet til en barnehagelærer skal være kunnskapsbasert (Hennum & Østrem, 2016, s. 48). Om det var et program eller en sjekklister for det meste av arbeidet med barn, ville behovet for denne kunnskapen blitt redusert.

Derimot sier Hennum og Østrem (2016, s. 54), at problemet med pedagogiske programmer er at de ikke vet hvordan barna vil reagere på deres material, på grunn av at alle barn og barnegrupper er unike. Det som fungerer på et barn eller en barnegruppe, er ingen garanti for at det skal fungere på det neste (Hennum & Østrem 2016, s.54). Barnehagelærerne har kunnskap og erfaringer med barna (Hennum & Østrem, 2106, s. 9). Barnehagelærer bør kjenne sin unike, individuelle barnegruppe. Derfor er det viktig at barnehagelæreren bruker sitt profesjonelle skjønn i forhold til «Være Sammen», fordi det er barnehagelæreren som kjenner barnets behov, i forhold til et slikt program.

6.4 Hvordan «Være Sammen» påvirke utøvelse av profesjonelt skjønn i forhold til barnehagens autonomi.

Aktivitetene til «Være Sammen» har enkle instruksjoner, av den grunn ville mange klart å gjennomføre en samling uten noen formell trening eller utdanning. Informantene fortalte at de ville latt assistenter eller fagarbeidere gjennomføre en samling eller en aktivitet knyttet til en samling. Selv om informantene sa at de ville latt en assistent gjennomføre en samling, sa de at de ikke ville gitt fra seg ansvaret. «Være Sammen» sier ingenting om hvem i barnehagen som skal utføre aktivitetene. Det er ikke spesifisert at det er barnehagelæreren som skal ha ansvaret for programmet. Derfor, siden det er ikke er spesifisert hvem som skal utfører samlingene i forhold til «Være Sammen», kan assistenter og fagarbeidere hatt ansvar for å utføre samlinger.

Imidlertid forteller rammeplanen for barnehagen (Utdanningsdirektoratet, 2017) at det er barnehagelæreren som har ansvaret for det pedagogiske arbeid i tråd med faglig skjønn. Selv om en assistent har samlingene, vil det alltid være barnehagelæreren sitt ansvar. På den andre siden kunne barnehagelærer delegert ansvaret til en assistent. Ingen av mine informanter fortalte at de ville delegert ansvaret. Anna sa at selv om hun ville latt en assistent ta en aktivitet knyttet til «Være Sammen», ville hun veiledet assistenten.

Barnehagelæreren må kunne utføre arbeid som ikke en assistent eller fagarbeider kan (Hennum & Østrem, 2016, s. 21). Det en barnehagelærer har som ikke en assistent eller fagarbeider har, er utdanningen. Det er denne utdanning og kunnskapen, i lag med erfaringer, barnehagelæreren bruker for å utøve profesjonelt skjønn (Hennum & Østrem, 2016, s. 46). Assistenter og fagarbeidere kan og ta valg i forhold til skjønn som er basert på erfaringer. Men skjønnen vill ikke være basert på den samme kunnskapen som barnehagelæreren har. I forhold til «Være Sammen» har vi lest at informantene tilpasser og vurderer hva av innholdet i programmet som skal være med. Dette gjør informantene ved å bruke profesjonelt skjønn. Barnehagelæreren har en kompetanse til å utføre profesjonelt skjønn, som ikke assistenter eller fagarbeidere har. Derfor ser vi viktigheten av at det er barnehagelæreren som har ansvaret for slike programmer som «Være Sammen».

7.0 Avslutning

I innledningen skrev jeg at målet med oppgaven var å få kunnskap om hvordan et slikt program som «Være Sammen» kan påvirke meg som profesjonell barnehagelærer, slikt at jeg er bedre utrustet i møtet med slike programmer i arbeidslivet. Det som jeg har lært fra denne oppgaven er at det er viktig å være kritisk. Som barnehagelærer må jeg bruke mitt profesjonelle skjønn til å være kritisk til slike programmer som «Være Sammen». Målet er ikke å være pessimistisk, men å være kritisk for å forbedre den nåværende praksis (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 374). Ved å være kritisk kan jeg spørre, hva det er med dette programmet som kan forbedre praksisen i min barnehage? Hvilke deler av «Være Sammen» passer til min barnegruppen?

Det vil være mitt ansvar som barnehagelærer å iverksette det pedagogiske arbeidet på min avdeling (Utdanningsdirektoratet, 2017). Barnehagelærerne kan ikke være likegyldig til hvilke programmer barnehagen velger å ta inn. Barnehagelærerne må bruke sitt profesjonell skjønn for å velge hva som er best for sin barnegruppe. Programmer som «Være Sammen» kan komme som et press, eller et påbud fra enten kommunene eller eier. Samtidig er det viktig å huske at det er barnehagelæreren som har kunnskap om barna. Derfor har barnehagelæreren en plikt til å bruke stemmen sin for å ytre hva de mener er best for barna.

Gjennom denne oppgaven har jeg fått en ny forståelse for barnehagelæreren ubundet tid. Før denne oppgaven så jeg på den ubundne tiden som den tiden barnehagelæreren brukte til å lage planer, skrive månedsbrev og forberede foreldresamtaler. Etter å ha gjennomført oppgaven ser jeg at denne tiden kan brukes til mye mer. Det er gjennom den ubundne tiden at barnehagelæreren virkelig får utnyttet sitt profesjonelle skjønn. Som snart ferdig utdannet barnehagelærer må jeg bruke denne tiden klokt. Tar barnehagen inn et nytt pedagogisk program, så må jeg bruke mitt profesjonelle skjønn i den ubundne tiden til å sette meg inn i programmets material. Barnehagelærerne har fire timer ubundet tid. Er fire timer i uken nok tid for å utnytte barnehagelærernes potensial for å bruke profesjonelt skjønn? Dette er en problemstilling jeg ikke har forsket på, men som jeg synes det er interessant og verdt å forske på.

Det som overrasket meg mest med denne oppgaven var teorien til Kirkebøen (2013). Han stiller spørsmål til om vi kan stole på fagfolks skjønn. Det han skriver, utfordre meg fordi jeg vet at barnehagelærere er avhengig av å bruke skjønn i sitt yrke. Jeg kunne ikke tenke meg å

arbeide i en barnehage hvor sjekklister og programmer erstattet utøvelse av skjønn. Dette er et område som jeg tenker burde forskes mer på; om barnehagelærerens skjønn er til å stole på?

Det jeg er mest fornøyd med i denne oppgaven, er at jeg gjennomførte to «Være Sammen» samlinger før jeg samlet inn empiri. Dette gjør at jeg lettere kunne sette meg inn i informantene sin situasjon. Pluss at jeg fikk en større forståelse på hvordan programmet fungerte. Om jeg skulle gjøre denne oppgaven på nytt, ville jeg intervjuet styreren i barnehagen, i tillegg til barnehagelærerne. Der ville jeg prøvd å få informasjon om hva styreren synes om programmet. Jeg kunne spurt hva målet hennes var med å ha programmet i barnehagen. I tillegg kunne jeg spurt hvordan hun veiledet sine ansatte i bruken av «Være Sammen».

Dette har vært en spennende oppgave å gjennomføre. Jeg vil påstå at jeg er bedre rustet til å møte slike programmer som «Være Sammen» i arbeidslivet. Dette er fordi jeg er enda mer bevisst min rolle som barnehagelærer. Det vil være min jobb å kjenne min barnegruppe sitt behov i forhold til et program. Ut ifra den kunnskapen og erfaringen jeg har, og den som jeg kommer til å tilegne meg, skal jeg bruke mitt profesjonell skjønn til å vurdere og tilpasse eventuelle pedagogiske programmer. Jeg kommer til å bruke mitt profesjonelle skjønn til å vurdere hva som er best praksis for min barnegruppe.

Litteraturliste

- Bae, B. (1996). *Det interessante i det alminnelige*. En artikkel samling. Oslo: Pedagogisk forum.
- Busch, T. (2013). *Akademisk skriving for bachelor- og masterstudenter*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Christoffersen, L., & Johannesen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Oslo: Abstrakt.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. 6. utgave. Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Freidson, E. (2001). *Professionalism, the third logic: on the practice of knowledge*. Chicago: University of Chicago Press.
- Greve, A., Jansen, T. T., & Solheim, M. (2014). *Kritisk og begeistret: Barnehagens fagpolitiske historie*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Grimen, H. og A. Molander (2008). Profesjon og skjønn. I Molander, A og L.I Terum (red.): *Profesjonsstudier*, Oslo: Universitetsforlaget.
- Grønmo, S. (2007). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2, utgave). Bergen: Fagbokforlaget.
- Hennum, B. A., & Østrem, S. (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Jacobsen, D.I og Thorsvik, J (2013). *Hvordan organisasjoner fungerer* (4. Utgave). Bergen: Fagbokforlaget.
- Kirkebøen, G. (2013). Kan vi stole på fagfolks skjønn? I A. Molander & j.-C Smeby (red), *Profesjonsstudier 2* (s.27-43). Oslo : Universitetsforlaget.
- Krokstad, G. M (2014). *Hvilken innvirkning kan implementeringen av "De utrolige årene" få for barnehagens praksis?* (Masteroppgave i pedagogikk NTNU/DMMH 2014.) Hentet fra: <file:///C:/Users/john/Documents/Bachelor/tidligere%20oppgaver/duåmaster.pdf>
- Krumsvik, R.J (2014). *Forskningsdesign og kvalitativ metode - ei innføring*. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke.

- Leseth, A.B. & Tellmann, M.T (2018). *Hvordan lese kvalitativ forskning?* (2. utgave). Oslo, Cappelen Damm AS.
- Molander, A. (2013). Profesjonelt skjønn i velferdsstaten: mekanismer for ansvarliggjøring. I A. Molander & j.-C Smeby (red), *Profesjonsstudier 2* (s.44- 45). Oslo : Universitetsforlaget.
- Roland, P. (2014). Implementering, organisasjonslæring og utvikling og teamutvikling. I. P. Roland, I. Størksen, H. Omdal, U.V. Midthassel, H. Fandrem, M. Godtfredsen, E. Skeie (2014). *Kompetanseløft i barnehagen* (s.99- 125). Universitetet i Stavanger. Være sammen.
- Skeie, E. (2014). Presentasjon av ressurser. I. P. Roland, I. Størksen, H. Omdal, U.V. Midthassel, H. Fandrem, M. Godtfredsen, E. Skeie (2014). *Kompetanseløft i barnehagen* (s.131- 160). Universitetet i Stavanger. Være sammen.
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode* (4. utg.) Fagforlaget Vigmostad & Bjørke AS
- Utdanningsdirektoratet. (2017). Rammeplan for barnehagen: Innholdet og oppgavene. Hentet fra: <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-nynorsk2017.pdf>
- Zajonc, R.B. (1980). Feeling and thinking: Preferences need no inferences. *American Psychologist*, 35, 151-175.

Vedlegg nr.1 Intervjuguiden

Problemstilling: Hvordan påvirker det pedagogiske programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen?

Her er liste over de spørsmålene jeg kommer til å spørre dere. Det kan komme tilleggs spørsmål og oppfølgingsspørsmål underveis. Tusen takk for hjelpen.

Bakgrunnsinformasjon

- Hvor lenge har du jobbet som barnehagelærer / pedagogisk leder i barnehage?
- Er du barnehagelærer / pedagogisk leder på en avdeling eller base?
- Hvor lenge har du hold på med «være sammen»?
- Hvor gamle er barna i barnegruppen som deltar i programmet «være sammen»?

Innledningsspørsmål

- Kan du forklare kort hva være sammen går ut på?
- Hva ønsker du å oppnå med disse samlingene?
- Hvor ofte har du «være sammen» samlinger med barna og
- Hvor stort omfang har «Være Sammen» på den samlede pedagogiske virksomheten?
- Hvordan liker barna disse samlingene?

Hovedspørsmål

- Hvem beslutter at dere skal jobbe med «være sammen» i din barnehage, og kjenner du til beslutningsgrunnlaget?
- Hva legger du i uttrykket profesjonelt skjønn?
- I hvilke sammenhenger opplever du at du benytter profesjonelt skjønn?
- Hvordan påvirke programmet «være sammen» din utøvelse av profesjonelt skjønn?
- Hvordan ser du på slike programmer som «Være sammen», og i hvilken grad opplever du eventuelt «være sammen» som en trussel mot din profesjon?
- I hvilken grad mener du at «være sammen» er med å begrense din metodefrihet?
- Bidrar «være sammen» til å standardisere den pedagogiske praksisen i barnehagen?
Om ja, hva tenker du om dette? Er det positivt eller negativt?

Oppfølgingsspørsmål :

- Er det noe i være sammen som strider imot din pedagogisk syn? Hva gjør du med dette?
- Hva tenker du på belønningssystemet?
- Opplever du være sammen som et behavioristisk opplegg?
- Hvordan ivareta du barns medvirkning når du har «være sammen» samlinger?
- Kunne du ha lært barna om sosial kompetanse, uten «være sammen»?
- Er «være sammen» med å hjelpe deg til å bruke ditt profesjonelle skjønn?
- Har «være sammen» gitt deg inspirasjon og nye arbeidsmåter, eller er den med å begrense deg? «Det med å sikre at vi gjør det»
- Trenger barnehagen slike programmer? Kunne dere klart dere uten?
- Hvordan knytte du «være sammen» til rammeplanen?
- Dere har vært kurset i være sammen, er det ikke den kompetansen du har som barnehagelærer nok?

Informasjonsskriv og samtykkeskjema

Eg heiter xx og studerer ved barnehagelærerutdanninga på HVL Stord.

Våren 2018 skal eg skriva bacheloroppgåve. I arbeidet med denne oppgåva ønsker eg å intervju barnehagelærere i xx barnehagen.

Oppgåva er ei kvalitativ undersøking, og av den grunn trengjer eg frivillige til intervju. Eg ynskjer å intervju i Dykkar barnehage. Intervjuet vil mest sannsynleg ta frå tretti minuttar til ein time.

For å kunne nedskriva mest mogleg nøyaktig kva som vert uttalt under intervjuet ynskjer eg å gjer opptak, for så å transkribera dette i etterkant og nytta innhaldet i ei drøfting. Opptaket vil bli behandla konfidensielt. Barnehagen og informanten vil bli anonymisert under transkriberinga og opplysningar som kan avdekka identiteten til barnehagen, tilsette, barn eller foreldre vil bli utelatt. Opptaket vil bli sletta når oppgåva er levert inn, seinast juni 2018.

Før eg gjer desse intervjuar ynskjer eg at informanten skriv under på eit samtykkeskjema. Dette kan oppbevares i barnehagen.

Tittelen på oppgåva mi er: : Hvordan påvirker det pedagogiske programmet «Være sammen», barnehagelærerens utøvelse av profesjonelt skjønn i barnehagen?

Dersom de har mogleik og ynskje om å delta i denne studien så kan de kontakte meg på e-post: xx eller telefon: xx. Eg ynskjer snarast mogleg svar, og har behov for å koma i gang med intervju i løpet av veke 8 og 9.

Samtykke til deltaking i studien

Eg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å bli intervjuet av
xx i høve intervju til bachelor oppgaven.

(Dato og signatur informant)